

Sygn. akt II Ko 11/20

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Robert Pelewicz

Protokolant: Marta Czachurska

przy udziale prokuratora Michała Lasoty

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2020 roku sprawy skazanego **R. Z.**, z urzędu, w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności w miejsce nieuiszczonej kary grzywny w sprawie sygn. II K 73/18 Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

na podstawie art. 46 § 1 pkt 2 i § 2 kkw

p o s t a n o w i ł:

- 1) **zarządzić** wobec skazanego R. Z. (syna A. i I. zd. Z., ur. (...) w R.) wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze **50 (pięćdziesięciu) dni** – w miejsce nieuiszczonej kary 100 stawek dziennych grzywny (wynoszących po 50 zł każda), a orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 14 maja 2019r. w sprawie II K 73/18 - częściowo zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 11 października 2019r. w sprawie II AKa 61/19;
- 2) **zwołać** skazanego R. Z. od uiszczania kosztów sądowych za postępowanie w przedmiocie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności, a poniesionym w tym zakresie wydatkami obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 14 maja 2019r. w sprawie II K 73/18 (częściowo zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 11 października 2019r. w sprawie II AKa 61/19) R. Z. za popełnienie przestępstwa z art. 280 § 2 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk i art. 189 § 1 kk i art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i w zw. z art. 12 § 1 kk skazany został na karę 4 lat pozbawienia wolności. Sąd orzekł ponadto wobec oskarżonego m.in. karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 50 zł.

Przedmiotowy wyrok uprawomocnił się z dniem 11 października 2019r.

W dniu 19 grudnia 2019r. do skazanego R. Z. została przypisana grzywna w kwocie 5.000 zł. R. Z. w dniu 23 grudnia 2019r. otrzymał wezwanie do uiszczenia przedmiotowej grzywny. Do chwili obecnej skazany nie uiszczył grzywny dobrowolnie, ponieważ zaś skazany jest obywatelem Mołdawii i nie posiada w Polsce żadnego majątku należy odstąpić od realizacji grzywny w drodze egzekucji.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu stwierdził, co następuje:

W pierwszej kolejności wymaga podkreślenia, że zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną jest zawsze fakultatywna. Sąd nie ma bowiem obowiązku stosować tej formy wykonania kary grzywny jako warunku niezbędnego do orzeczenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności. Obowiązek zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności powstaje w wyniku negatywnej oceny możliwości ściągnięcia grzywny w drodze egzekucji oraz niemożliwości lub niecelowości wykonania jej w formie pracy społecznie użytecznej. Orzekając o zamianie grzywny

na karę izolacyjną w kontekście treści art. 46 § 1 pkt 1 i 2 kkw, sąd powinien więc rozważyć taką możliwość w ramach przedmiotu tego postępowania (zob. postanowienie SA w Krakowie z 20.06.2017., II AKzw 471/17, Legalis 1820487).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów rozpoznawanej sprawy, to na wstępie trzeba wskazać, że w świetle jurydycznego brzmienia art. 46 § 1 kkw sąd jest obowiązany orzec karę zastępczą w sytuacji nieskuteczności egzekucji kary grzywny, i to także wówczas, gdy skazany nie uchyla się od jej uiszczenia. Brak możliwości uiszczenia grzywny przez skazanego może wynikać z wydatnego pogorszenia jego sytuacji majątkowej i osobistej po wydaniu wyroku skazującego z przyczyn od niego niezależnych, na przykład z powodu utraty pracy w związku z wykonaniem kary pozbawienia wolności. Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 46 § 1 pkt 2 kkw sąd zobligowany jest do zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności, jeżeli skazany grzywny nie uiszczył, jej egzekucja okazała się bezskuteczna, albo niemożliwa lub niecelowa byłaby zamiana tej grzywny na pracę społecznie użyteczną. Wszystkie te warunki zostały spełnione w odniesieniu do osoby skazanego R. Z..

Skazany R. Z. ma w perspektywie odbywanie długoterminowej kary pozbawienia wolności, co sprawia, że wykonanie przez niego kary grzywny w formie zastępczej pracy społecznie użytecznej jest niemożliwe. Nie można bowiem jednocześnie wykonywać pracy społecznie użytecznej i kary pozbawienia wolności. Skazany nie deklaruje dobrowolnego spłacania grzywny – choćby w formie ratalnej – wykazując w tym zakresie całkowitą bierność. W tej sytuacji nie jest celowe dalsze oczekiwanie na wykonanie kary grzywny przez skazanego. Zastępcza kara pozbawienia wolności jawi się obecnie jako jedyny sposób skutecznego wykonania wyroku w części dotyczącej wymierzonej skazanemu R. Z. kary grzywny. Tym bardziej, że skoro sąd w dacie wydania wyroku doszedł do przekonania, iż skazany będzie mógł grzywnę uiszczyć lub istnieje możliwość jej ściągnięcia w drodze egzekucji, to jedynie wykazanie przez skazanego zaistnienia od daty wyrokowania takiej zmiany jego sytuacji, która implikuje wniosek o niemożności spłaty i egzekucji grzywny, sprzeciwiać się może zarządzeniu wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności.

Istotne jest, że zarządzenie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności nie wymaga ustalenia, aby skazany uchylał się od wykonania kary grzywny. Innymi słowy bez znaczenia jest rozróżnienie, czy skazany ze złej woli nie chce wykonać orzeczenia o grzywnie, czy też występują okoliczności usprawiedliwiające niemożność uiszczenia grzywny. Wystarczy natomiast samo stwierdzenie, że grzywna nie została uiszczona, a nadto bezskuteczne było jej ściągnięcie w drodze egzekucji komorniczej. W konsekwencji, zamiana kary grzywny na pracę społecznie użyteczną jest niemożliwa, np. w wypadku, gdy wymiar grzywny podlegającej zamianie przekracza 120 stawek dziennych lub kwotę 240 000 zł. Podobnie należy ocenić sytuację, gdy skazany jest pozbawiony wolności w wyniku odbywania kary pozbawienia wolności, wykonywania tymczasowego aresztowania lub innego środka przymusu. Należy zgodzić się również, że zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną jest niemożliwa, gdy skazany dotknięty jest chorobą, kalectwem, bądź też jest w podeszłym wieku, który uniemożliwia mu wykonywanie tej pracy (zob. P. Gensikowski (w:) Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, J. Lachowski (red.), Legalis, teza 5 do art. 46).

Ustalając wymiar zastępczej kary izolacyjnej Sąd zastosował przelicznik wskazany w art. 46 § 2 kkw. Na chwilę obecną do uiszczenia pozostaje skazanemu kwota 5.000 zł obejmująca całość grzywny w wymiarze 100 pełnych stawek dziennych po 50 zł. Podzielenie ilości stawek dziennych przez dwa pozwala określić wymiar kary zastępczej na 50 dni pozbawienia wolności. Istotne jest także i to w sytuacji procesowej skazanego, że rozstrzygnięcie sądu wcale nie przesądza jeszcze o wprowadzeniu do wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności, o której mowa w art. 45 § 1 kkw, gdyż zgodnie z art. 47 § 2 kkw R. Z. może się w każdym czasie uwolnić od jej wykonania poprzez uiszczenie na poczet grzywny odpowiedniej kwoty pieniężnej. Jeżeli skazany częściowo wpłaci zaległą grzywnę wtedy, nastąpi zmniejszenie kary zastępczej w sposób odpowiadający stosunkowi kwoty zapłaconej do wysokości grzywny.

Na obecnym etapie postępowania wykonawczego, mając na uwadze całokształt naprowadzonych powyżej okoliczności i ustaleń należało orzec, jak w treści niniejszego postanowienia.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 1 § 2 kkw Sąd Okręgowy uwzględniając sytuację materialną skazanego, zwolnił go od uiszczenia wydatków za postępowanie odwoławcze stwierdzając, że ponosi je Skarb Państwa.
